

BOG

ÆDRU (/BOEGER/AEDRU-ROMAN)

Af Jesper Stein (/forfattere/jesper-stein) (2022)

[Log ind \(/user/login?destination=/boeger/aedru-roman\)](/user/login?destination=/boeger/aedru-roman) for at anmelde

Jesper Stein fortsætter sin forsoning med fortiden i bevægende og universel roman om at træde ud af afhængighedens skygge og mærke sig selv og livet i ædruelighedens klare lys.

TAGS:

ALKOHOLFORBRUG (/TAXONOMY/TERM/30997) ALKOHOLIKERE (/TAXONOMY/TERM/279)
ALKOHOLISME (/TAXONOMY/TERM/280) ALKOHOLMISBRUG (/TAXONOMY/TERM/281)
FORFATTERE (/TAXONOMY/TERM/13763) KUNSTNERE (/TAXONOMY/TERM/6015)
LITTERATUR (/TAXONOMY/TERM/6448) MISBRUG (/TAXONOMY/TERM/14057)
MISBRUGERE (/TAXONOMY/TERM/7276)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

[\(HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/)

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A62108347&FRAGMENT=CONTENT)

ANMELDELSE

15 mar.22

(/users/barbara-rugholm-hessellund)

Af Barbara Rugholm (/users/barbara-rugholm-hessellund)

Redaktør

Jesper Stein fortsætter sin forsoning med fortiden i bevægende og universel roman om at træde ud af afhængighedens skygge og mærke sig selv og livet i ædruelighedens klare lys.

'Ædru' er en stærk og meget personlig roman om afhængighed, svigt, løgne og håb. Forfatteren fortæller om kampen for at komme ud af sin alkoholaafhængighed, om konsekvenserne, mørket, behandlingen, fællesskabet og om lyset på den anden side. Romanen er desuden et opgør med vores drukkult(ur) og i særdeleshed med myten om den kreative, fordrukne kunstner.

Jesper Steins roman lægger sig i forlængelse af sin anmelderroste forgænger, der for motivinteresserede læsere nok rummer nogle af forklaringerne på, hvorfor forfatteren slog sig på flasken. I hvert fald kan man læse Rampen (<https://litteratursiden.dk/boeger/rampen-roman>) som en form for bagtæppe om en teenager med store følelser, der blev et ensomt kronvidne til sine forældres dramatiske skilsmisse og morens voldsomme deroute og misbrug.

Som man vil bemærke, når man får Steins nye, smukke bog i hånden, er der ikke én men mange stole på forsiden, de står i rundkreds og én er væltet. Det er et godt billede på en af romanens store styrker og pointer: Det er ikke en biografisk roman om en succesforfatteres afhængighed, det er en roman om Jesper, Joe, John, Jeanne, Jannik og Jakob og alle de andre misbrugere. Deres historier er forskellige, men har flest ligheder; svigt, skam, løgne og fortielser. For hovedpersonen endvidere en genkendelig og meget udfoldet og velbeskrevet opfattelse af, at kærlighed, samtaler, sex, litteratur og alt, der er godt, flyver fantastisk på alkoholens vinger. Lust for Life, ikke leverpostej.

Jesper Steins blå bog er en roman med fiktive karakterer, bortset fra fortælleren, der er en succesrig krimiforfatter med bogsalg på paller, familie, og villa. Romanen giver et indblik i forfatterens lange tilløb til at kvitte alkoholen og gå i behandling. Han gør det nødtvungent, fordi hans løgne afsløres, og alkoholen er ved at koste hans ægteskab. Fokus er behandlingsforløbet og fællesskabet med de andre misbrugere i dag-behandlingen, som frekventeres af såkaldt funktionelle alkoholikere som ham selv. Ikke dem på bænken, de andre.

Der er hundredevis af måder at flygte på, men fællesnævneren for gruppen på stolene er rusmidlerne. 'Ædru' fortæller om misbrugernes indledende vanskeligheder og forsøg på at leve et andet liv. Nogle gennemfører behandlingen og passer deres "ædruelighedsarbejde", andre må forlade stolen i terapilokalet. Nogle har været på coke, de fleste er alkoholikere. Alle er syge, men de har svært ved at erkende det, ikke mindst fortælleren, den belæste og modne forfatter, der oplever sig både klogere og mere analytisk end de andre og gennemskuer alt og alle i terapiens indledende erkendelsesarbejde.

Gradvist går også fortælleren i opløsning og bliver mere pålidelig, efterhånden som maskerne falder, og alle misbrugere på skift skitserer deres livsforløb med sort på whiteboard og markerer alkoholens indtog med røde nedslag på tidslinjerne. Tavlen ender med at styrtbløde, og hele holdet bidrager til blodbadet. "*Kollektiv skam er lettere at bære*", og som læser forstår man for alvor vigtigheden af erkendelsen, fællesskabet og genkendelsen.

Romanen har et gennemgående litterært spor i form af fortællerens opgør med sin egen og verdenslitteraturens forfaldsæstetik, drukfortællingerne og billedet af den lidende mandlige forfatter, der må bære så meget på sine skuldre og kun kan skabe i angst, hensynsløs hærgen og beruselse. Denne forestilling har skabt en litteratur "*marineret i alkohol*", som han har dyrket og ophøjet. Når jeg skriver litterært spor, kan man selv udvide feltet til at omhandle anden kunst og kaste et blik på eksempelvis kunst- eller musikhistorien. Konklusion i 'Ædru' er klar: "*Det er en syg præmis, at kunst skal blive til i lidelse*".

'Ædru' er båret af sine præcise beskrivelser af den afhængiges tankegang og indre fængsel og de menneskelige skæbner i kølvandet. Ikke blot misbrugerne, også deres partnere og børn med alt for store øjne og antenner. Med Jesper Steins vanlige sans for historiefortælling og dramaturgi bæres læseren gennem misbrugernes op- og nedture og oplever behandlingens metoder, fællesskabet og en spirende tro på, at der findes noget større end det krakelerede jeg. Fortælleren tager først afsked med sin kyniske analytiker, siden selvynken, og derefter begynder han at fokusere på sit eget ansvar. Måske er det ikke hans skyld, han blev alkoholiker, men det er hans ansvar.

Med denne erkendelse kan han bevæge sig videre igennem Minnesotabehandlingens tolv trin, hvoraf vi forstår, at niende trin er det mest frygtede. Her skal misbrugeren gå direkte til sine nærmeste og gøre svigtene gode igen, hvor det er muligt. I tolvte og sidste trin, når den åndelige opvågnen har fundet sted, skal budskabet bringes videre.

'Ædru' er ikke en selvhjælpsbog eller en informationsskrivelse fra Dansk Misbrugsbehandling, men det er interessant at opleve Minnesotakurens strategier udspille sig i en roman, der inviterer læseren med i kredsen. Romanen er først og fremmest en meget gribende fortælling om mennesker og afhængighed og derudover også et tankevækkende indblik i en fremherskende berøringsangst overfor afhængighedssygdomme og en ligeså udbredt dyrkelse af drukkulturen. Bogen kan utvivlsomt fungere som en støtte for alle, der har en historie med afhængighed og for dem, der forsøger at smide deres kemiske krykker.

Jeg har ingen stjerner eller hjerter at tildele, men Jesper Steins sprog gnistrer og funkler, og 'Ædru' er en livsvigtig fortælling for mange og en meget bevægende roman for alle med et bankende hjerte. Der er håb, det er det vigtigste.

BOGDETALJER

Andre bøger af Jesper Stein